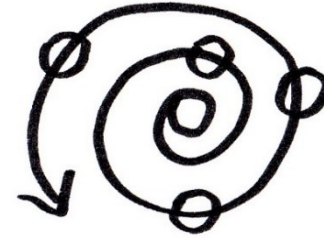

pol.	<i>ciasto</i>	<i>noc</i>
d.luž.	<i>šěsto</i>	<i>noc</i>
h.luž.	<i>čěsto</i>	<i>nóc</i>
čes.	<i>těsto</i>	<i>noc</i>
sloven.	<i>cesto</i>	<i>noc</i>
slovin.	<i>testo</i>	<i>noč</i>
chorv.	<i>tijesto</i>	<i>noć</i>
srb.	<i>место</i>	<i>ноћ</i>
mak.	<i>место</i>	<i>ноќ</i>
bulh.	<i>место</i>	<i>нощ</i>
ukraj.	<i>місто</i>	<i>ніч</i>
běl.	<i>цеста</i>	<i>ноч</i>
rus.	<i>место</i>	<i>ноч</i>

DIVERGENCE

NOSTRATICKÉ SPOL.

IDE RODINA

BALTO-SLOVANSKÉ SPOL.

VĚTEV

(POD) SKUPINA

JAZYK

Klasifikace

- typologická
- genetická
- areálová

Rozrůznění, diferenciacce,
mnohost, odstředivost...

Předmět, obsah, témata; smysl?

**filologie – diachronie, lingv. abstrakce
slovanský prajazyk**

Jak je to správně? Proč je to tak?

návaznost, souběžnost studia

stejně vstupní znalosti

Noster, „náš“

- Pedersen (1903), Illič-Svitič (1934-1966), Dolgopolskij
- slovník *Опыт сравнения ностратических языков* (1971-1976)
- altajská, drávidská, kavkazská, uralská, semitoamitská, indoevropská

Indoevropština

- sanskrt

- satem, centrální

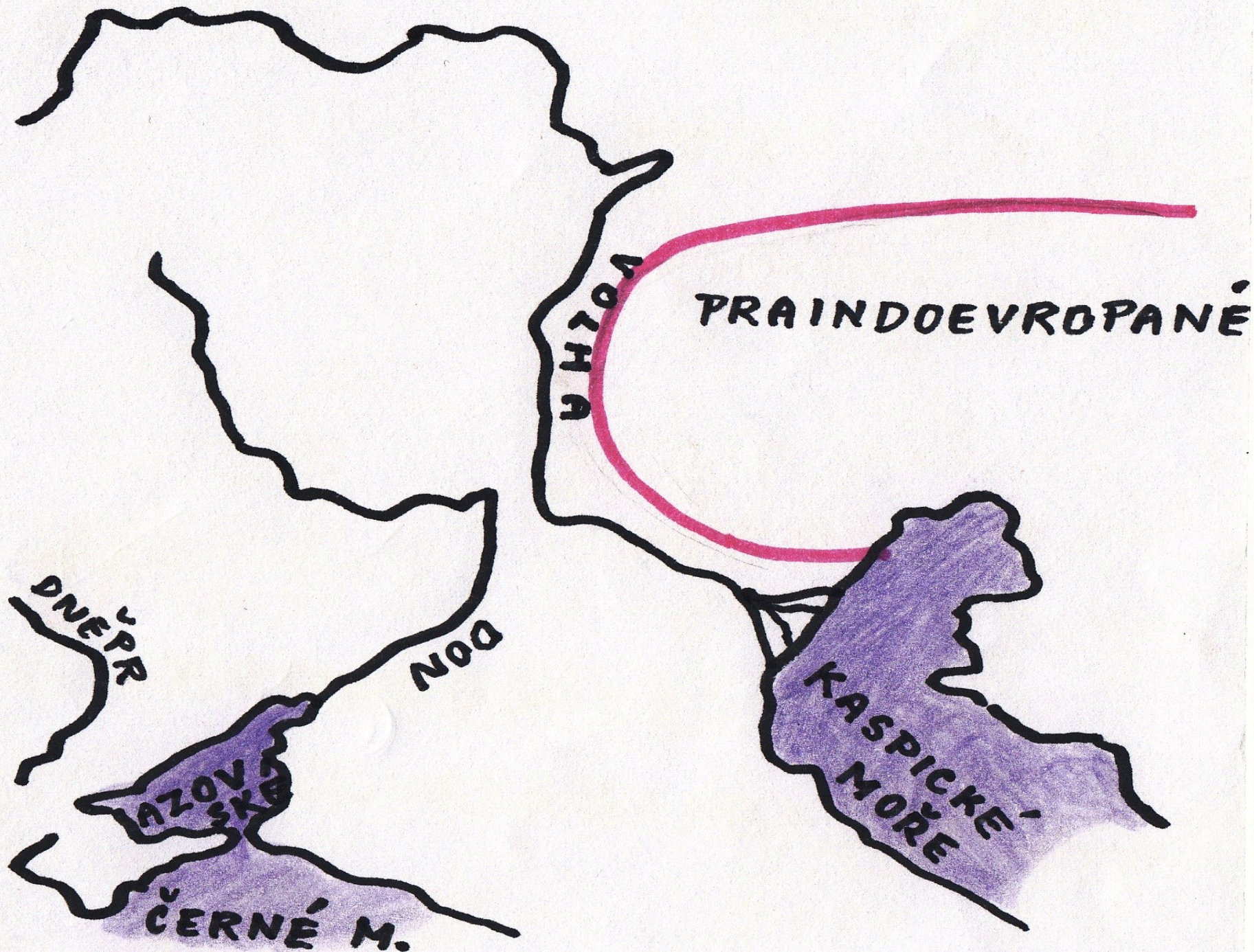
- kentum, periferní

***k'**mtom – satem/sto – šimtas*

dēka – de[k]em – deset – dešimt

kardia – [k]or – srdce – širdis

***g'**ran- – grānum – kaur̥n – zrno – žirnis*

Balto-slovanská jednota

- prabaltské: litevština, lotyšština, staropruský j. praslovanské
- disimilace dt, tt > st: vedti, metti, pletti
- zánik aspirace: bhū-ti > býti x fu-turo,
bhrā-tr > bratr x fra-tello
- r, l
- přízvuk
- flexivní morfologie
- lexikon

Zachování ablativu v genitivu singuláru mužských o-kmenů (ō = a)

nom.	lupus	vlk
abl.	lupō	vlka
gen.		vlka

Genitiv záporový

Složená deklinace

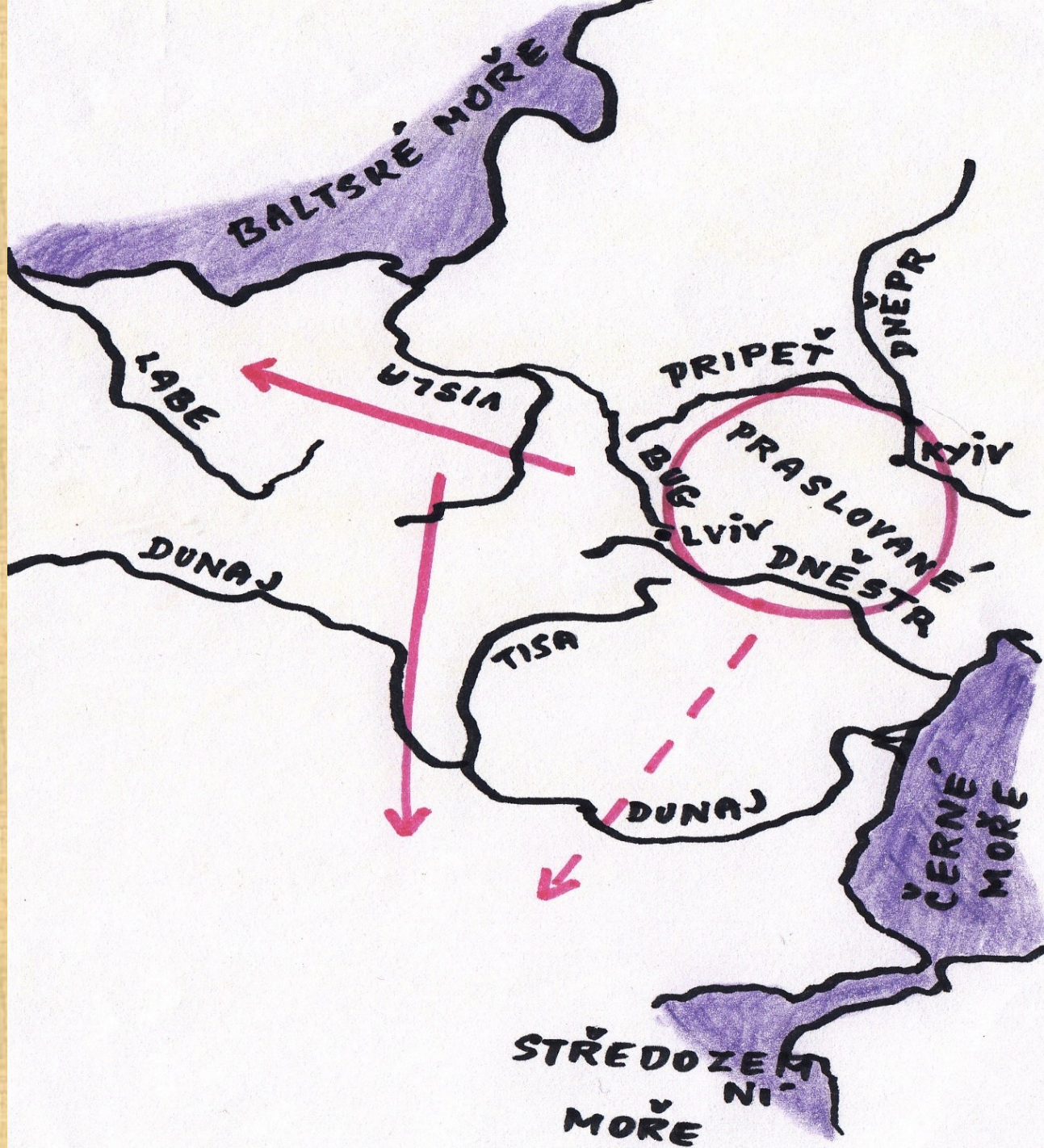
nova – ja = novaja = nová

nov-a – jeho = novajego = nového

nov-u – jemu = novujemu = novému...

Pravlast, etnogeneze Slovanů

- Bug, Dněstr, Dněpr, Pripjat'
- mezi Odrou a Vislou
- mezi Moravou a Dunajem
- mezi Labem a Dunajem...

Rozlišení pojmu

- **praslovanština**

праславянский/общеславянский
„matka“, dialekt

- **staroslověnština**

Altkirchenslavische Sprache

Old Church Slavonic

staro-cerkiewno-słowiański

старо/древне церковнославянский

старобългарски

jazyk Cyrila a Metoděje

„sestra“, spisovný jazyk

- teorie o původu **staroslověňštiny**
panonská, Jernej/Bartolomej Kopitar
slovinská, Fran/Franc Miklošič
...mezi Vislou, Odrou, Moravou a Labem, Dobrovský
bulharsko-makendonská, Vatroslav Jagić

- **církevní slovanština**
церковнославянский,
новоцерковнославянский
staro-cerkiewno-słowiański
- redakce c.s.

Terminologie

- jazyková jednotka
- jazyková (pra)rodina
- jazyková větev
- jazyková (pod)skupina
- prajazyk, proto-

Slovanské jazyky – klasifikace

- dichotomní
- trichotomní
- tetrachotomní
- pentachotomní...

VÝCHODOSLOVANSKÉ

• CYRILICE / AZBUKA (LATINKA)

— RUŠTINA

MOSKEVSKÝ, VELKORUSKÝ

— UKRAJINŠTINA, MALO...

— BĚLORUŠTINA, RUTENSKÝ

— RUSÍNŠTINY

KARPATORUSÍNŠTINA

PREŠOVSKO-LEMKOVSKÁ

JUGORUSÍNŠTINA 1995

RUSKIJ J.

1974

- PRAVOSLAVÍ
- UNIATÉ

ZÁPADOSLOVANSKÉ

- POLŠTINA
- KAŠUBŠTINA
- † SEV. SLOVINŠTINA
- ČEŠTINA
- SLOVENŠTINA
- HORNÍ, DOLNÍ LUŽICKÁ
SRBŠTINA
- † POLABŠTINA

CHOŠEBUZ

D.: BRANIBORSKO, COTTBUS, BLEOTA

H.: SASKO, BAUTZEN
BUDYŠIN

JIHOSLOVANSKÉ

+ STAROSLOVENŠTINA

- BULHARŠTINA

- MAKEDONŠTINA

- SLOVINŠTINA

- SRBOCHORVATSKÝ AREAÁL

1850, Vuk Karadžić

SRBŠTINA

CHORVATŠTINA

BURGENLANSKÁ' CH. 1987

HRADIŠŤANSKÁ' CH.

BOSŇAČTINA 1995

ČERNOHORŠTINA 2011/12

- SLOVINŠTINA

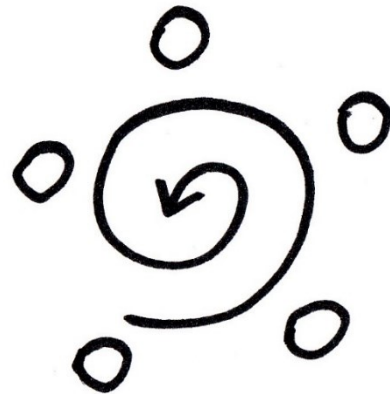
CYRILICE

LATINKA

PRAVOSLAVÍ ISLÁM

KATOLICKÁ, LUTER.

KONVERGENCE

JAZYK
JAZYKOVÝ
SVAZ

**Sbližování, předávání si společných
rysů, sjednocování, dostředivost...**

Balkánský jazykový svaz

- ztráta flexe: от (ot), без (bez), на работа (na rabota)
- postpozitivní člen: година**та**, миналата г., сняг**ът**, първият сняг, детето**то**, моето дете
godinata, minalata g., sňagăt, pǎrvijat sňag, deteto, moeto dete...
- ztráta infinitivu: **ще** съм, ще бъда, ще нося, ще донеса, искам, **трябва** да чакам, **почна** да уча
šte sǎm, šte băda, šte nosja, šte donesa, šte iskam, trjabva da čakam, počna da uča...

